

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

A 14 smaatryk LD1

Reg.nr. 1994 - 25

**Bertil
Langthjem
Jerslev**

Bertel Langthjem, Jerslev. 19. juli 1932

En af Vendsyssels tre bekendte Urmagere ved 1800- Tallet.
1832 – 20. Juli 1932.

I Tiden indtil vore Bedsteforældres Dage havde saa godt som hver Egn i Landet sin hjemlige Urmager, som fremstillede Stueure, eller i alt Fald en klokmaker, der kunne reparere eller rensse Værkerne, naar de eventuelt gjorde Strejke.

Omkring Aar 1800 levede her i Vendsyssel tre Landsby Urmagere, der hver for sig producerede et ikke ringe Staaure, nemlig **Peder Koki** Lyngsaa, **Jacob Dam** i Skibsby og **Bertel Langthjem** i Jerslev. De var, alle tre dygtige Haandværkere i deres Fag, og deres Urværker gaar endnu taktfaste baade her i Vendsyssel og andre Landsdele. I Morgen, Onsdag den 20. Juli, er der henrundet 100 Aar, siden Bertel Langthjem lukkede sine øjne. I den Anledning skal vi skænke ham en nærmere Omtale. Bertel Sørensen, som hans oprinde-

Lige Navn var, kom til Verden i Jerslev 1758 og døbt i Jerslev Kirke 23. Juli S. A. Forældrene var Søren Jensen og Karen Bertelsdatter.

Der har gaaet, den Tradition, at Bertel Langthjem skulde nedstamme fra en Laurids Knudsen i Jerslev, der bl.a. 1675 reparerede Brønderslev gamle Kirkes daværende Taarn, og som skal have lavet en Del af Inventaret i Jerslev, og hvis oprindelse skulde søges i Sachsen,

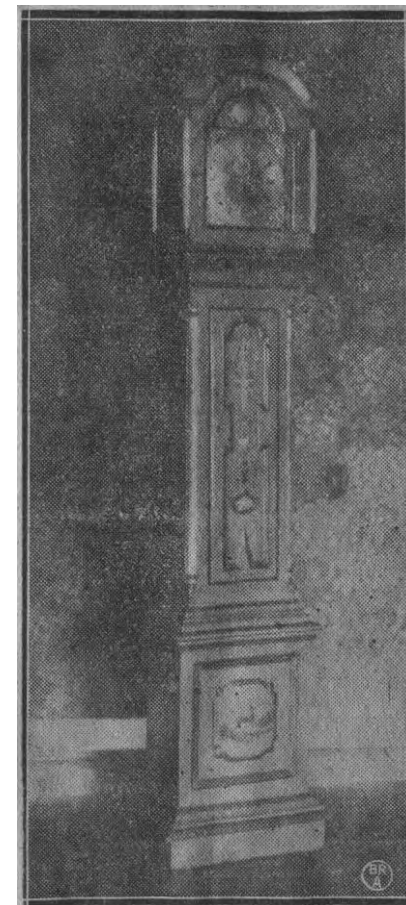
Hvorvidt dette er rigtigt – om der er nogen Forbindelse fra Sachsen over Laurids Knudsen og Bertel Langthjem til Jerslev – har vi ikke tidtil kunne føre Bevis for. Laurids Knudsens Navn tyder jo ikke på, at han er en Udlænding, og hans Moder, Maren Lauridsdatter døde hos ham 1688, var vel ogsaa dansk, som Navnet lader formode. Han selv døde 1703. Om han hører til Langthjemernes Stamfædre staar altsaa endnu hen i det Uvisse.

Hvor den unge Bertel har lært Professionen vides ikke. Nekrologen over ham angiver, at han i Hovedsagen er selfmade Mand. Men noget har han måske lært hos Urmager **Jens Sørensen** Poulstrup, der var en noget ældre Kollega. Men, allerede i Begyndelsen af 1780'erne, altsaa i en Alder af kun nogle og tyve Aar, har han haft sit første Ur færdigt. Nr. 2-Ur bærer nemlig Aarstallet 1785.

Allerede 1787 træffes han boende uden for Jerslev By i et lille Boelsted, **Langthjem**, hvorefter ha senere tager Slægtsnavn. Her levede paa denne Tid **Jens Andersen** (død 1788 og Hustru **Johanne Christensdatter** (død 1805. Deres Datter **Ingeborg** havde faaet den fingernemme unge Mand kær og i Maj 1787 trotovedes de og ægteviedes 24. August i Jerslev Kirke.

Efter Svigerfaderens Død det følgende Aar overtog Bertel Ejendommen, og saa sad han her som Ejer. i omtrent . halvtredsindstyve Aar og drev sin jord, samtidig med at han drejede og borede, filede og graverede, hamrede og støbte, høvlede og savede, malede og polerede o. s. v. Han arbejdede nemlig lige godt i saavel Træ som Metal. Og saa gaar

Ur efter Ur ud fra hans lille Værksted, tre-fire hvert Aar.

Det ældste bevarede Ur.
Det var fortrinlige Ting, han udsend-

te. Og han lavede alt selv, det indre som det ydre, Værket saavel som Skive og Kasse. Naar Urmagere i vore Dage faar hans Ure til Rensning eller Istandsættelse, siger de, at Hjul og Drev ser ud, som om de slet ikke har været brugte. Saa godt har den landlige Haandværker forstaaet at Hærde sit Staal.

Der fortælles om barn, "at han altid sagde: Gør til Gavns det du laver! Ingen spørger efter hvor lang Tid et Arbejde har taget, men: Hvem har lavet det?"

Det ses, at han er blevet dygtigere og dygtigere i sin Kunst, saaledes ogsaa med Hensyn til Graving. Efterhaanden trænede han sig op til at være en meget fin Gravør.

Efterlysningen her i Bladet for en Maanedes Tid siden gav et tilfredsstillende Resultat, idet der er kommet Meddelelse om en halv Snes af de Langthjem'ske Ure, saa der nu kendes nogle og tyve af Bertel aldrende Tidsmaalere, hvilket Antal formentlig er Hovedparten af, hvad der er bevaret fra hans Haand.

Vi skal her gengive Listen over dem, man har Kendskab til, med angivelse

af, hvad man har kunnet fortælle om dem.

Nr. 2,

det tilhører Rentier J a c o b J a c o b s e n, Nørregade 12, Hjørring, tidligere Hvidegaard, er sikkert det ældste af B. Langthjems Urærker, som endnu er i Gang. Den nuværende Indehaver har ladet det restaurere, saa det fremtræder i sin oprindelige Stil og med sine gamle Farver. Det bærer Aarstallet 1785. Dets tidligere Ejere har bl.a. været Hans Christensen, Store Nejsum, og L a r s S o l h o l t, Soholt i Skjæve. Disse Ejere var i Familie ,med hinanden og beslægtet med Langthjem'erne.

Nr. ?

Hos Lars Jensen, Vester Hjulskov, stod indtil for en Mennekealder siden et Langthjem-Ur fra 1780'erne fra hvilken Tid det menes at have været huset der i Gaarden. Nummeret paa dette er glemt. Efter nogle Flytninger tog det saa megen Skade, at det gik i staa for stedse.

Nr. 16

ejes af Gaardejer J a c o b H j u l s k o v, Øster Hjulskov. Det velbevarede Urh aldrig være ude.af Slægtens Eje. I samme Gaards Stuer Staar et saakaldt >>Arveur <<, hvorom senere.

Nr. 20

blev 1793 købt af en forholdsvis vel-situeret Smed P e d e r B e r t e l s e n i Hallund. Han døde imidlertid to Aar efter, ved hvilken Lejlighed det saa godt som nye Ur vurderedes til 10 Rigsdaler, der antagelig har været den omtrentlige Købepris. En Datter bragte det til Smed J e n s P o u l s e n fra Gjedbæk i Hellenvad. Hans Hus og Smedie laa midt i Hallund By i Brugsens Have. I Smedens Stuer saa Uret Prøjserne 1864. Hans selv laa den Gang for Døden. Da Tyskerne saa den dødssyge Mand, udbrød de: Der alte Mann ist sehr krank! Smed-Jens lukkede ogsaa sine øjne, inden de fremmede Tropper var naaede over Grænsen igen.

Efter et kort Ophold i den Ejendom, der senere blev Doktorbolig, flyttede Nr. 20 til Dalsgaard og herfra 1919 til Villa Højager. Det tilhører Muremester N. N i e l s e n og viser stadig Time, Minut og Dato.

Nr. 21

ejes af P. Ch r. K r æ m m e r g a a r d, Helligum. Det har i hele sin Levetid været i samme Slægts Eje. Lodderne, der er af Bly, vejer henholdsvis 19 og 17 Pund og kunde i Krigstiden have kostet ca. Hundrede Kroner, altsaa flere

Gange den Sum, hele Uret oprindelig har kostet.

Nr. 32,

hos Proprietær P. T h o m s e n, Vestergaard i Hvilshøj, staar som foregaaende i smuk Originalkasse, Uret har staaet i Vestergaard, saa længe nogen husker tilbage, og det har antagelig i disse Stuer oplevet to Aarhundredskifter. Det er her i Selskab med flere rare gamle Ting, saaledes en Bilægger fra Christian den Femtes Dage og en Christian den Tredies Bibel, som formentlig er blevet til i 1790'ernes Slutning, ejes af Købmand E. A. W e r m a n n, Lønstrup.

Nr. 42,

et Ottedagesværk, hvis Kasse er malet 1831, altsaa mange Aar efter at Uret er lavet, staar hos Sognefoged A. C h r. A n d e r s e n, Voersaa.

Nr. 46,

hvis Alder gaar tilbage til ca. 1800, blev oprindelig købt af C h r i s t e n C h r i s t e n s e n, Vestergaard i Aalstrup, Jerslev Sogn, arvedes saa af Sønnen H e j l e C h r i s t e n s e n, og lagde saa Vejen over Stubdrupgaard (Ø. Brønderslev) og Svanholmsminde (Skibsted S.) til Kjærsgaard i Hellevad. Proprietær Søren Christensen

bar ført det med sig til disse tre Gaarde.

Nr. ?.

et Døgnværk, tilhørende Enke, J o h a n n e J e n s d a t t e r i Jerslev by. Det har ikke noget Nummer, kun, >>Bertel Langthiem<< som eneste Signatur. Men paa Kassens Fod er malet Aarstallet 1808, der formentlig er det Aar, da Uret er udgaaet fra Langthjem. Det er anbragt i Rækkefølgen her efter dets sandsynlige Alder.

Nr. 93,

som følges tilbage til Auditør R a s m u s R o u l u n d, Store Restrup (1828 -45). Af dennes Enke skænkedes det til et nygift Ægtepar, Bedsteforældre til L a r s C h r. L a r s e n, Ejersted, som er den nutidige Indehaver. I Krigsaarene var der budt 300 Kroner for det velbevarede >>Bornholmer<<

Nr. 105

hos Gaardejer J e n s B e r t e l J e n s e n, Øster Brønderslev, har været der i Gaarden i Mands Minde og antagelig aldrig haft andet Hjem, siden det udgik fra Bertels Værksted.

Nr. 127

ejes af Sognefoged T h o m a s L a r s e n, Dybvad, og er stadig godt gaaende.

Nr. 128.
et Døgnværk. er over Mosbæk i
Ø. Brønderslev og Aalbæk naaet til
Elsnab i Ulsted, hvor det haves i
Eje af Proprietær C h r.
B a s t h o l m.

Nr. 133
er vel nok det af B. L. Værkerne,
der har oplevet mest.
Dets nuværende Ejer J ø r g e n
L e d e t, Løkken oplyser, at det paa
en Hedegaard i Taars Sogn i sin
Ungdom var Vidne til, at dets Ejer
myrdede sin Kone inde i Alkoven.
Og selvom Uret vel nok var dybt
rystet over denne Uhyggelige
natlige Begivenhed, havde det dog
saa megen Flegma, at det ikke
engang gik i staa. og det er heller
ikke dette, der har røbet det dystre
Drama.

Forresten har det ført en
omskiftelig tilværelse, idet det til
Tider har haft en fornem Plads i
Stadsstuen, og i Perioder har det
ligget henslængt paa et Loft blandt
gammelt Skrammel

Nr. ?

Atter et unummereret Døgnværk
og uden Kasse. Det bar Tintalkrans
og Navneplade i Halvbuen over
Skiven med Bertel Langhjem's
Navn. Slagværket har været i
Uorden i over 50 Aar. Ellers faar
Uret det Skudsmaal >>Det gaar
udmærket den Dag i Dag og har
aldrig været repareret<<

Den første kendte Ejer er S ø r e n
C h r. S ø r e n s e n fra Store
Melvad ved Hjallerup (født 1829,
død 1920) og den nuværende O l e
J e n s e n, Rønholt i Ulsted.

Nr. 152

ligner i det ydre det foregaaende
og har foreløbig endt sin Rejse hos
Fodermester V a l d e m a r
P e d e r s e n, Østergaard, Em.
Hans Fader, Murer P e d e r s e n,
Smalby ved Brønderslev, skal
have gravet det frem mellem noget
Ragelse paa et Loft i Stenum,

Nr. 153

er havnet i Himmerland hos
Købmand J. C h r. J e n s e n,
Haverslev. Det er i bedste Gang
endnu, meddeler Ejeren.

Nr. 164.

der er et af B. L.'s senere
Arbejder, prydes af en fin
Gravering paa Skiven,
Det har siden ca. 1830 været til
Huse i Pilgaard's Mølle, Hellum,
hvor det Stadig er staaende og i
Enkefru L o u i s e
C h r i s t e n s e n, født Fragtmann's
Eje.

Nr. 170

har under Talkransen en poleret
Messingplade med smukt
Graverarbejde og har i øvrigt med
Hensyn til Skiven megen Lighed
med foregaaende. Kassen med
smukke Udskæringer er sortlake-
ret.

Det skal være det sidste Hr.
Bertel Langhjem fik fuldført. Det
købtes af C h r i s t e n J e n s e n
i Træholt, en nu forsvunden Gaard
midt i Jerslev By. Fra ca. 1880 har
det staaet hos Gaardejer
V a l d e m a r J a c o b s e n, Tegl
gaarden i Klæstrup.

Nr. 171 ?

Overportør K n u d s e n, Sulsted,
ejer et Staaur, hvorom der siges, at
det er lavet af Bertel Langhjem.
Skiven ligner dog slet ikke
Skiverne paa de andre
Langhjern'ske Ure. Men der gaar
den Tradition, at den 74-aarige
Mester ikke fik det sidste Ur, han
arbejdede paa færdigt. Rimeligvis
er da i dette Tilfælde Værket hans
og Skiven en andens.

Uret har staaet i R u g h o l m i
Sterup i et halvt Hundrede Aar
efter at det var købt paa K r æ m m
e r-B a t e l s Auktion i Jerslev.

Paa den cirkelrunde Skive er
med snirklede Bogstaver malet et
Navn: T h i m e n, I l u m e l l.
lign. samt Dateringen 17. Januar
1843.

Arveure.

Men foruden disse mere ordinære
Ure havde gamle Bertel i sine
sidste Aar lavet et Ur til hver af
sine to Sønner og en Plejedatter.
Disse Ure var hans Mesterværker.

De var mere kombinerede end hvad der forud var udgaaet fra hans Haand og viste foruden Time, Minut og Dato tillige Maanens Faser. De er saaledes indrettede, at de korrigerer sig selv, dersom de paa en eller anden Maade kommer galt i Slag.

Det ene af dem er stadig gaaet i Arv i Familien, fra den ene af Sønnerne, J e n s B e r t e l s e n, og ejes nu af Gaardejer J a k o b H j u l s k o v, Øster Hjulskov, der som nævnt ogsaa ejer Nr. 16. Det er et rent Pragtværk baade som Ur og Møbel i en Stue, Baade i det ydre og det indre er det vel vedligeholdt og sikkert ubetinget det bedst bevarede af de Ure, der bærer Bertel Langthjems Navn. Det har hverken Nr. ellet Aarstal. Farven har oprindeligt været mørkebrun, stafferet med Guld og sorte Lister. Nu er Kassen sortlakeret med Guldstaffering. I Dørens nederste Det findes et opret ovalt Vindue med Perlesnorsbort, hvorigennem man kan følge Pendulets Gang.

Det tilsvarende Ur til den anden Søn, S ø r e n B e r t e l s e n, havde oprindeligt Standplads i Aaholm. Ved Aar 1870, siges der, kunde Arvingerne ikke enes om, hvem der skulde arve det. Saa valgte man den Udvej at sælge det til J ø r g e n K n u d s e n i Hjulskov, der betalte Klokken med 82 Rigsdaler. Det var uden Kasse, men desuagtet jo dog

et værdifuldt Ur. En Maanedstid stod Uret i Hjulskov i en Tørvekurv, Saa flyttede det med Sønnen K n u d J ø r g e n s e n til Sdr. Hestvang i Understed og stod der i 30 Aar, og i samme Aaremaal har det nu staaet i Vestergaard i Lendum hos J ø r g e n H e s t v a n g, der hæger om det sjældne, gamle Arvestykke. Uret kan gaa 11 Døgn og viser Time, Minut og Dato og i en Halvbue over Talkransen tillige Maanens Faser. Dets nuværende Kasse er lavet af Snedker Lars Nielsen i Karup. Om Uret til Plejedatteren har vi ikke kunnet fremskaffe Oplysninger, maaske er det det, der ikke blev helt færdigt.

Hvem flere endnu er Ejer af den gamle Mesters Ure? Bertel Langthjems Nekrolog i >> Jyske Efterretninger << nogle Dage efter hans Død lyder saaledes: Den af Naturens Haand og ved egen stadig Flid dannede ypperlige Kunstner, B e r t e l S ø r e n s e n L a n g t h j e m, er ved Døden afgaaet, 74 Aar gammelt. Aldrig havde han lært noget Haandværk, men arbejdede i alle Metaller saa vel som i Træ, og det med udmærket Kunstfærdighed. Især udmærkede han sig i at forfærdige alle Slags Stueure, med hvilke han har sat sig et værdigt Minde i mange Huse her i Vendsyssel. Disse Ure er af Kendere ansete som ud-

mærkede, da de skønnes nøjagtige og uopslidelige.

Han sagde selv: Om hundredē Aar skal intet Slid være kendt paa dem!

Saadan Haardhed kunde han give Metallet. Man har af barn et Ur, der med udmærket Akkuratesse ogsaa viser Maanens Afvekslinger. Antallet af de af ham forfærdigede Stueure er henved 200.

Ogsaa Urfutteraler (d. e. Urkasser) og Ligkister gjorde han, som bærer Præg af hans Mesterhaand. Enkelte Penne- og Lommeknive, med Messingkæber. Æsker med Skildpadde- og Perlemorsskaller, prydede med Sølvnøgler og graverede Navne skinnende gennem Skallerne forfærdigede han til Venner.

Lige saa dygtig var han i at støbe alt i Metal.

Kunstneren, der ogsaa var en sand Dannemand, en ypperlig Ægtefælle, en huld Fader, en sand Ven, blev hædret med en ham værdig Ligtale af den ædle og brave Præst*).

Saadan lød det ved Bertel Langthjems Bortgang. Den ædle Præsts var Hans Riber, der sad i Embede her 1816-59 Halvtreds Aar senere skrev Lokalhistorikeren R ø g k j æ r om ham:

Bertel Langthjem var en dygtig Ur-mager, som lavede en Mængde Stue-

*) Meddelt af fhv. Redaktør A n t o n J a c o b s e n, Sæby.

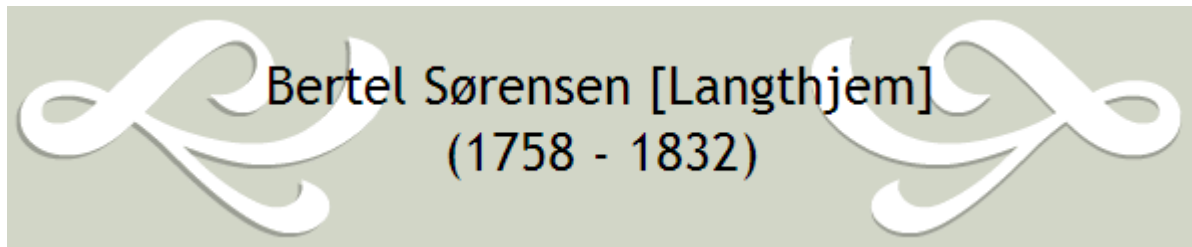
ure, der findes spredt i alle omliggende Sogne. Hos mange velhavende Gaardmænd finder man en af hans Ottedagsværker, som endnu anses for de bedste Klokker, man kan faa, og betales med høje Priser. Han har og været snild til at arbejde i Træ. Derom vidner flere udskaarne Klokkehuse, han har lavet. Og nu, Anno 1932, kan det konstateres, at hans Ure har gaaet i henved halvandet hundrede Aar og stadig ingen Tegn viser paa Alderdomssvaghed. De vil altsaa kunne sidestilles med de fine engelske Ure af lignende eller noget ældre Alder, hvoraf der findes enkelte hist og her, saaledes hos Proprietær H. Z i n k, Øster Mariendal ved Aalborg, i >> A n e M a r i e s H u s << i Vrensted, og hos Sognefoged Martin Nielsen i Gjølstrup og Propr. F.

A n d e r s e n, Gravensten.

Bertel Sørensen Langthjems Ure fra Jerslev kan da med Hensyn til Alder og Holdbarhed staa ved Siden af de nævnte Arbejder, der er udgaaet fra verdenskendte Mestres Værksteder i London og andre store Pladser.

Den Jerslev'ske Mester naaede vel ikke Verdensberømmelse, men hans Urværker minder endnu i mange vendsysselske Hjem om hans Navn og Haandsnille og vil sikkert ogsaa gøre det i kommende Aarhundreder,

P. M. Rørsig. (1. lærer i Hallund)

57 af 64 - Bertel

bliver døbt i Jerslev sogn den 23. juli 1758 som søn af [Søren Jensen](#) og [Karen Berthelsdatter](#). Hans far, Søren Jensen, er kendt som en af urmagerne, der hører til Langthjem-værkstedet. Da Bertel Sørensen døbes i Jerslev kirke, opkaldes han efter morfaren Bertel Jensøn. Præsten har skrevet i kirkebogen:

Den 23. July. Døbt et ægte barn, Bertel, Søren Jensens og hustru Karen Bertelsdatters i Jerslev bye, Test: Anders i ?; Bertel i Aalstrup, Jens Bertelsen i Jerslev [Bertel Langthjems morbror], Johanne Marie Jensdatter [Bertel Langthjems faster] i Jerslev og Ane Jensdatter [næppe i familie med Bertel Langthjem] ibid

Bertel Sørensen Langthjems mor, [Karen Berthelsdatter](#), dør den 17. oktober 1772 i Jerslev, hvor Bertel er 14 år gammel.

Ved folketællingen i 1787 står der i folketællingslisten, at Bertel Sørensen Langthjem er ugift, og at han bor som inderst (til leje) hos Ingeborg Jensdatters forældre på boelstedet Langthjem under Klæstrup by:

Jens Anderssøn	71 år	Gift	Husmand
Johanne Christensdatter	58 år	Gift	Hans kone
Ingeborg Jensdatter	22 år	Ugift	Deres datter
Berthel Sørensen	29 år	Ugift	Urmager

Bertel Sørensen Langthjem bliver gift med [Ingeborg Jensdatter](#) den 24. august 1787 i Jerslev kirke.

Kort efter brylluppet bliver Bertel Sørensen Langthjem far til sønnen Jens Bertelsen, der døbes i Jerslev kirke den 10. februar 1788. Præsten skriver i kirkebogen efter dåben: D. 10 ditto [1788 10 Febr] døbt et ægtebarn Jens Bertel Sørensen og Ingeborg Jensdatter i Langthjem. Tekst: Jens ~ gaarden, Søren Jensen, Jens Sørensen, Knuds hust(tru) i Vogtegaard?, Karen Olesdatter ibid., alle af Jerslev

Sønnen Jens Bertelsen får igen en søn, der døbes Bertel Jensen, der bliver urmager ligesom farfaren Bertel Sørensen. Bertel Jensen bliver gift i Jerslev kirke den 28. februar 1868 med Kristine Pedersen fra Jerslev – født den 11. marts 1839. Bertel Jensen får sønnen Kristian Peter Jensen den 29. december 1878, og Kristian bliver konfirmeret i Jerslev kirke den 9. april 1893. Bertel Jensen står fadder til en dreng i maj 1886, hvor han er opført som husmand i Langthjem. Det samme gælder for en piges dåb i juni 1886. Bertel Jensen er også fadder, da fættereren Søren Bertelsen får døbt en pige for Thomine Bertelsen Langthjem den 5. marts 1887.

I 1788 overtager Bertel Sørensen Langthjem boelstedet Langthjem efter svigerfaren, da denne dør.

Den 1. januar 1793 står Bertel Sørensen fadder i Jerslev kirke. Pigen døbes vist Inger Jochimsdatter (Jochumsdatter), og hendes forældre hedder vist Jochim (Jochum) Henrichsen og Maren Nielsdatter ved Langthjem, hvor han er husmand med jord. Præsten skriver om faddereren: Bertel... disse af Langthjem, og så kan det næppe være andre end Bertel Sørensen.

Da Bertel Sørensens søn, [Søren Bertelsen](#), bliver døbt i 1793 i Jerslev kirke, skriver præsten i kirkebogen:

D. 1. April døbt et ægtebarn Søren Bertel Sørensen og Ingeborre Jensdatter i Langthjem. Test Hans i Mølholm, Birthe i Linderup, Thor Sørensen i Jerslev, Knud Vestergaards hustru og Ane Jacobsdatter i Jerslev ["Hans i Mølholm" må være den Hans Christensen, som Bertels hustru står fadder for i 1790 og 1791. Thor Sørensen er Bertels 10 år yngre lillebror. Knud Vestergaards datter Mette Knudsdatter står også fadder i 1804 til Bertel Sørensens datter Karen.]

Den 4. maj 1794 står Bertel Sørensen igen fadder i Jerslev kirke. Drengebarnet døbet Anders Larsen og er søn af Lars Jensen og Sidsel Nielsdatter i Langthjem. Om fadder skriver præsten såmen kun "Bertel..... disse af Langthjem".

I Sejlstrup Gods skifteprotokol er der en indgang, hvor Bertel Sørensen Langthjem er vidne:

15. april 1796 Ingeborg Terkelsdatter, gift med Niels Jensen i Klæstrup. Hendes børn: Johanne Nielsdatter, 30 år, tjener i Vrangbæk, Simon Nielsen, 28 år, tjener Christen Andersen i Klæstrup.

Vidner sognefoged Matthias Baltzersen fra Svennum og **Bertel Sørensen fra Langthjem.**

[Ingeborg Terkildsdatter viser sig senere hen at være mormor til hans svigerdatter, Johanne Christensdatter]

Den 5. februar 1797 står "Bertel i Langthjem" fadder i Jerslev kirke, og det må da være Bertel Sørensen. Drengen døbes Peder Thomsen. Hans forældre beskrives vist som Thomases og Maren Pedersdatter i Klæstrup. Thomas må være boelsmanden Thomas Andersen.

Den 25. august 1798 står Bertel i Langthjem alias Bertel Sørensen fadder i Jerslev kirke til Helle Madsdatter. Hendes far er Mads Madsen ved Jerslev Præstegaards Mølle.

Kort før århundredeskiftet, nemlig den 26. december 1799, står Bertel i Langthjem alias Bertel Sørensen fadder for Thomas Møller i Klæstrup. Han har fået en datter, der døbes Margrethe Thomsen Møller.

Bertel Langthjem ur 45, mens det endnu stod på Christianshavn i København.
Efter år 1800

Under Nibstrup Gods arkiv 1754 til 1830 findes en indgang for år 1800 , hvor Bertel Sørensen Langthjem er væрге for en pige ved et dødsfald af en gårdfæster. Der står følgende:

17. november 1800 gårdfæster Christen Christensen Faarbroe i Klæstrup, gift med Maren Laursdatter. Enkens lavvæрге Jens Andersen af Klæstrup. Børn: Maren Christensdatter, forhen gift med Jens Andersen, nu tjenende i Grindsted i Vester Brønderslev sogn, hendes søn Christen Jensen, 4 år, i stærvbostedet, Anne Christensdatter, 24 år, hjemme. Hendes antagne væрге var **Bertel Sørensen fra Langthjem**.

Man kan også finde oplysninger om Bertel Sørensen Langthjem og familien ved folketællingen i 1801, hvor familien stadigvæk bor på boelstedet Langthjem. Her står følgende oplysninger:

Langthjem 4. Familie

Bertel Sørensen	44 år	Mand	Husmand med jord, urmager og snedker
Ingeborg Jensdatter	36 år	Hans kone	
Jens Bertelsen	15 år	Hans børn	
Søren Bertelsen	8 år	Hans børn	

Den 15. marts 1801 står Bertel i Langthjem alias Bertel Sørensen forlover for enkemanden Jens Bertelsen, der skal giftes med Ane Sophie Sørensdatter i Jerslev kirke. Parret bliver viet i kirken den 15. maj 1801. Den anden forlover er Bertel Sørensens far, Søren Jensen.

Bertel Sørensen Langthjem far, [Søren Jensen](#), dør den 15. november 1801 i Jerslev.

Den 17. oktober 1802 står Bertel Sørensen Langthjem fadder i Jerslev kirke til en dreng, som døbes Søren Christian Pedersen. Drengens far er Peder Christensen Fredholt. Bertel Sørensens datter bliver senere gift med Søren Christian, så det har måske altid ligget i kortene.

I 1804 bliver Bertel Sørensen Langthjem desuden blevet far til Karen Bertelsdatter, som døbes den 10. maj 1804. Pigen døbes altså med præcist det samme navn, som Bertels mor, og som dennes farmor, så det er altså over 6 generationer, at dette navn – Karen Bertelsdatter - har været anvendt i familien. Karen Bertelsdatter bliver gift som 20-årig den 14. august 1824, selv om præsten skriver, at hun er 21. Ægteemanden hedder Søren Christian Pedersen af Jerslev by, og han er 22½ år gammel. Bertel Sørensen er forlover ved brylluppet. Søren Christian Pedersen er søn af gårdmanden Peder Christensen Fredholt og Karen Sørensdatter i Jerslev by. Bertel Sørensen var også fadder til drengen, da han blev døbt i 1802. Søren Christian Pedersen overtager sin fars gård i Jerslev den 3. februar 1831, og han dør den 16. oktober 1858 som 56-årig. To år senere, den 24. januar 1861, kommer enken Karen Bertelsdatter til at sidde i uskiftet bo på gården til den 27. februar 1868, hvor hun dør som 64-årig. Den 7. oktober 1869 sælger deres søn, Søren Christian Sørensen, gården på matrikel 13a, efter at han har overtaget den som arv.

Bertel Sørensen Langthjem var boelsmand og en kendt urmager på sin tid – faktisk den mest berømt urmager i Vendsyssel foruden Per Kok i Lyngså, og den, hvor der kendes flest ure, som stammer fra hans hånd. Han kendes under navnet landsbyurmageren Bertel Langthjem.

Et af hans ure, nr. 155, stod i 1962 hos gårdejer Poul Nielsen i Rakkeby. Poul Nielsen fortæller, at hans bedstefar Niels Christiansen, der var født i Jerslev i 1816 og døde i 1916, kunne huske Bertel Langthjem og mindedes nogle udtalelser af ham. Niels Christiansen sagde: "Bertel sagde ofte, når man talte om hans Ure og andet Haandværsarbejdet, at alting skulde gøres saa godt som muligt uden Hensyn til Tid og Bekostning." Endvidere citerer Niels Christiansen følgende fra Bertels mund: "Om hundrede Aar er der ingen, som spørger om, hvad en Klokke har kostet; men man vil spørge om, hvem der har lavet den".

Foruden ure lavede Bertel Langthjem penne- og lommeknive med messingkæber samt æsker, der var dekorerede med skildpadde- og perlemorsskaller. Han skar ud i træ og udførte møbel- og snedkerarbejde, f.eks. borde, skabe og ligkister.

Den 14. august 1825 er Bertel Sørensen forlover for brylluppet mellem datteren Karen Bertelsdatter og hendes mand, Søren Christian Pedersen, i Jerslev kirke.

Bertel Sørensen med kunstnernavnet Bertel Sørensen Langthjem eller Bertel Langthjem bliver altså far til 2 drenge og 1 pige.

Bertel Sørensen Langthjem dør den 20. juli 1832 i Langthjem, hvor han er 74 år gammel. Han er på daværende tidspunkt boelsmand.

Nogle dage efter hans død, er der i "Jyske Efterretninger" en nekrolog over Bertel Sørensen Langthjem, hvilken citeres af P. M. Rørsig i Vendsyssel Tidende i 1932. Den lyder således:

Den af Naturens Haand og ved egen stadig Flid dannede ypperlige Kunstner, Bertel Sørensen Langthjem, er ved Døden afgaaet, 74 Aar gammel. Aldrig havde han lært noget Haandværk, men arbejdede i alle Metaller saavel som i Træ, og det med udmærket Kunstfærdighed. Især udmærkede han sig i at forfærdige alle Slags Stueure, med hvilke han har sat sig et værdigt Minde i mange Huse her i Vendsyssel.

Disse Ure er af Kendere ansete som udmærkede, da de skønnes nøjagtige og uopslidelige. Han sagde selv: Om hundrede Aar skal intet Slid være kendt paa dem! Saadan Haardhed kunde han give Metallet. Man har af ham et Ur, der med udmærket Akkuratesse ogsaa viser Maanens Afvekslinger. Antallet af de af ham forfærdigede Stueure er il bor 200.

Ogsaa Urfutteraler (d. e. Urkasser) og Ligkister gjorde han, som bærer Præg af hans Mesterhaand. Enkelte Penne- og Lommeknive med Messingkæber. Æsker med Skildpadde- og Perlemorsskaller, prydede med Sølvnøgler og graverede Navne skinnende gennem Skallerne forfærdigede han til Venner.

Lige saa dygtig var han i at støbe alt i Metal.

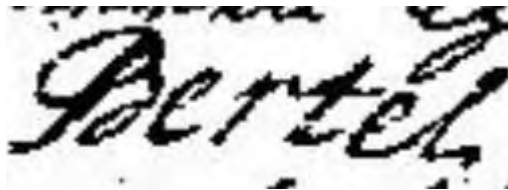
Kunstneren, der ogsaa var en sand Dannemand, en ypperlig Ægtefælle, en huld Fader, en sand Ven, blev hædret med en ham værdig Ligtale af den ædle og brave Præst [Den ædle præst var Hans Riber, der sad i embedet i Jerslev fra 1816 til 1859].

Hvis du vil se et Bertel Langthjem-ur, kan du besøge Vendsyssel Historiske Museum i Hjørring, der har et ikke-nummeret væg-ur, samt standuret 45, der oprindeligt stod på herregården Burholdt i Øster Brønderslev.

Du kan også besøge Den Gamle By i Århus, der har et væg-ur med nummeret 108. Uret i Den Gamle By er dog et mærkeligt ur, og jeg er ikke sikker på, at det er et ægte Bertel Langthjem-ur.

Relationer: [Karna Kristense Emilie Jørgensen](#) <- [Kaja Martin Charlotte Birgitte Svendsen](#) <- [Maren Martine Sørensen](#) <- [Søren Sørensen](#) <- [Søren Bertelsen](#) <- [Bertel Sørensen Langthjem](#)

Bertel Sørensen Langthjem som indskrevet i Jerslev kirkebog ved dåben i 1758

ANE NR. 62	GENERATION		ANE NR. 63
NAVN: Bertel Sørensen "Langthjem" Urmager	NAVN: Ingeborg Jensdatter Langthjem		
FØDT/DØBT (dato, årstal, sogn): 23 Juli 1758 i Langthjem Jerslev Sogn	FØDT/DØBT (dato, årstal, sogn): 1765 i Langthjem Jerslev Sogn		
Faddere: Anders ? Bertil i Ålstrup	Faddere: Ole Christensen Klæstrup Andres Christensen i Klæstrup Jens Just el Jensen Oustrup.		
KONFIRMERET (dato, årstal, sogn):	KONFIRMERET (dato, årstal, sogn):		
VACCINERET (år, dato, af hvem):	VACCINERET (år, dato, af hvem):		
VIET (dato, årstal, sogn): 24 August i 1787 i Jerslev Kirke.			
Bopæl, alder, erhverv (ved vielsen):	Bopæl, alder, erhverv (ved vielsen):		
Forlovere:			
BØRN (født/døbt, årstal, sogn): x Søren Bertelsen født 1791 Jens Bertelsen I Plejedatter <i>Karen Bertels datter</i>			
DØD/BEGRAVET (dato, årstal, sogn): ~~28 Juli 1758 Langthjem begr. i Jerslev.~~ <i>30-7-1832</i>	DØD/BEGRAVET (dato, årstal, sogn): 5 Maj 1848 i Langthjem begravet i Jerslev 14 maj. begravet.		
Alder, dødsårsag m.v.:	Alder, dødsårsag m.v.: 83 år.		
Skifte:	Skifte:		
SUPPLERENDE OPLYSNINGER OG KILDEHENVISNINGER:			

ANE NR. 62, 17 1224	GENERATION Bertel Langthiems forældre		ANE NR. ~~1224~~
NAVN: Søren Bertelsen	NAVN: Johanne Christensdatter Langthjem		
FØDT/DØBT (dato, årstal, sogn): i 1791 døbt i april 1793 i Jerslev kirke	FØDT/DØBT (dato, årstal, sogn): 1797 døbt i Januar 1798 i Jerslev kirke.		
Faddere: Else Sørens datter i Jerslev Bertel i Linderup og en farbror i Jerslev.	Faddere: Christen Christensen Christen Dall Dorthea Poulsen Chr. Andersen Just.		
KONFIRMERET (dato, årstal, sogn):	KONFIRMERET (dato, årstal, sogn):		
VACCINERET (år, dato, af hvem):	VACCINERET (år, dato, af hvem):		
VIET (dato, årstal, sogn): 17 Januar 1830 i Jerslev Kirke.			
Bopæl, alder, erhverv (ved vielsen): 36 år bor i Langthjem.	Bopæl, alder, erhverv (ved vielsen): 30 år bor i Langthjem.		
Forlovere: Jens Olesen Klæstrup Hedemark- Søren Christian Pedersen i Jerslev.			
BØRN (født/døbt, årstal, sogn): x Johanne Sørens datter født 18 februar 1830. Ingeborg født 1840 Bertel født 1840 Urmageren der boede i "Langthjem" Jens født 1844 Søren født 1844.			
DØD/BEGRAVET (dato, årstal, sogn): 14 Januar 1871.	DØD/BEGRAVET (dato, årstal, sogn): 5 Juni 1876, begravet 13 Juni.		
Alder, dødsårsag m.v.:	Alder, dødsårsag m.v.:		
Skifte:	Skifte:		
SUPPLERENDE OPLYSNINGER OG KILDEHENVISNINGER:			

Bertel Sørensen er født i Jerslev sogn den 23. juli 1758. Hans forældre er Søren Jensen og Karen Bertelsdatter. Da han døbes i Jerslev kirke, opkaldes han efter morfaren. Han bliver gift med Ingeborg Jensdatter den 24. august 1787.

Ved folketællingen i 1787 står der i folketællingslisten, at han er ugift og bor som inderst (til leje) hos Ingeborgs forældre:

Jens Andersson	71 år	Gift	Husmand
Johanne Christensdatter	58 år	Gift	Hans kone
Ingeborg Jensdatter	22 år	Ugift	Deres datter
Berthel Søren søn	29 år	Ugift	Uhmager

I 1788 overtager Bertel bolstedet Langthjem efter svigerfaren, fordi denne dør. Bertel bliver ved sønnens Sørenns dåb i 1793 i Jerslev kirke indskrevet med følgende læsbare oplysninger:

D. 1. April døbt et ægtebarn Søren Bertel Sørensen og Ingeborg Jensdatter i Langthjem. Test Hans i Mølholm, Birthe i Underup, Ison Sørensen i Jerslev, Knud Byhngaards hustru og Ane Jacobsdatter i Jerslev

Bertel var boelsmand og en kendt urmager på sin tid - faktisk den mest berømt urmager i Vendsyssel foruden Per Kok i Lyngså, og den, hvor der kendes flest ure, som stammer fra hans hånd, Han kendes under navnet landsbyurmageren Bertel Langthjem.

Et af hans ure, nr. 155, stod i 1962 hos gårdejer Poul Nielsen i Rakkeby. Poul Nielsen fortæller, at hans bedstefar Niels Christiansen, der var født i Jerslev i 1816 og døde i 1916, kunne huske Bertel Langthjem og mindedes nogle udtalelser af ham. Niels Christiansen sagde: "Bertel sagde ofte, når man talte om hans Ure og ande Haandværsarbejdet, at alting skulde gøres saa godt som muligt uden Hensyn til Tid og Bekostning." Endvidere citerer Niels Christiansen følgende fra Bertels mund: "Om hundrede Aar er der ingen, som spørger om, hvad en Klokke har kostet; men man vil spørge om, hvem der har lavet den".

Se også dokumentet, som indeholder en fortegnelse over de ure, som Bertel Sørensen er kendt som stamfader til. Foruden ure lavede Bertel Langthjem penne- og lommeknive med messingkæber samt æsker, der var dekorerede med skildpadde- og perlemorsskaller. Han skar ud i træ og udførte møbel- og snedkerarbejde, f.eks. borde, skabe og ligkister.

Man kan også finde oplysninger om Bertel og familien ved folketællingen i 1801, hvor familien stadigvæk bor på boelstedet Langthjem. Her står følgende oplysninger:

Langthjem 4. familie

Bertel Sørensen	44 år Mand	Husmand med jord, urmager og snedker
Ingeborg Jensdatter	36 år Hans kone	
Jens Bertelsen	15 år Hans børn	
Søren Bertelsen	8 år	

I 1804 er Bertel desuden blevet far til Karen Bertelsdatter.

Bertel dør den 20. juli 1832 i Langthjem, hvor han er 74 år gammel. Han er på daværende tidspunkt boelsmand.

Han er altså død før folketællingen i 1834, hvorfor der ikke kan findes oplysninger om ham ved flere folketællinger.

Bertel Langthjems hustru: Ingeborg Jensdatter (1765 -)

Vi ved kun, at Ingeborg er født omkring 1765 på boelstedet Langthjem. Hendes far er Jens Andersen fra Langthjem, som har broren Anders, og hendes mor er Johanne Christensdatter. Andersen-delen er nok ud af en familie, der hedder Bjørnholm, ifølge forskellige slægtsforskere.

Hun bliver gift med Bertel Sørensen Langthjem den 24. august 1787 i Jerslev kirke. Hun bliver nok samme år mor til Jens Bertelsen.

Ved folketællingen i 1787 bor Ingeborg hos forældrene Jens og Johanne i Langthjem, og den senere ægteemand, Bertel Sørensen, bor til leje hos dem.

Ingeborg bliver i stamtræet mor til Søren Bertelsen i Langthjem, som døbes den 1. april 1793 i Jerslev kirke.

Ved folketællingen i 1801 bor Ingeborg sammen med manden Bertel og 2 sønner i Langthjem.

Ingeborg bliver igen mor i 1804, hvor datteren Karen fødes. Der vides ikke mere om Ingeborg.

Efterkommere til Ingeborg Jensdatter og Bertel Sørensen Langthjem.

Ingeborg og Bertel fik altså 3 børn, Jens, Søren og Karen, som beskrevet ovenfor
Børn:

Jens: Det vides ikke, hvad Jens fik af familie.

Søren Bertelsen bliver gift med Johanne Christensdatter fra Klæstrup, og de fik 5 børn, hvoraf de 4 blev voksne. I 1830 fik de datteren, der døbes Johanne ligesom sin mor. I 1835 får de deres første sæt tvillinger, som døbes Ingeborg og Bertel. I 1839 får de deres næste sæt tvillinger, der døbes Jens og Søren. Jens dør inden han bliver 1 år gammel. Søren er bosiddende i Jerslev hele sit liv. De 4 overlevende børn er anså: Johanne, Bertel, Ingeborg og Søren.

Karen: Det vides ikke, hvad Karen fik af familie.

Børnebørn:

Johanne: Det vides ikke, hvad Johanne fik af familie.

Bertel: Det vides ikke, hvad Bertel fik af familie.

Ingeborg: Det vides ikke, hvad Ingeborg fik af familie.

Søren Sørensen bliver gift med Ane Kathrine Kristensen, som vi ikke ved noget om. De får i 1867 sammen datteren, som døbes Maren Martine Sørensen. Hustruen dør 3 år senere, og de får derfor ikke flere børn sammen. Søren bliver i 1876 gift med Johanne Marie Jørgensen, og de to får sammen børnene Jensine og Anton Marinus. Søren er bosiddende i Jerslev hele sit liv.

Oldebørn:

Maren Martine Sørensen bliver i Lendum gift med Carl Emil Svendsen, der er født i Lille Kannikestræde i København i 1861. De får en del børn sammen. I 1888 får de datteren, der døbes Ane Katrine Johanne Sørine Karoline Eskilde. I 1890 fødes Kaja Martine Charlotte Birgitte i Lendum. Familien flytter derefter fra Lendum. I 1894 får de Dagmar. I 1896 får de Karla. I 1897 får de Jens. I 1902 får de Emma, og endeligt i 1906 får de Astrid Charlotte i Demstrup lige nord for Randers fjord.

Jensine: Det vides ikke, hvad Jensine fik af familie.

Anton Marinus: Det vides ikke, hvad Anton Marinus fik af familie.

Tip-oldebørn:

Kaja Martine Charlotte Birgitte Svendsen bliver gift med Rasmus Jørgensen, som stammer fra en velhavende familie fra Voldby ved Hammel og senere Vitten. Han er skovfoged ved Estruplund skov lige syd for Randers fjord. Kaja og Rasmus får 3 børn sammen: Karna, Martine og Dagmar. De bor senere på Gyllingnæs, Boller Gods, Svallinggård i Asferg og til sidst på Motoft.

Tiptip-oldebørn:

Karna Kristense Emilie Jørgensen bliver gift med Anton Mejlby, hvis familie er ankommen fra Kousted, men stammer fra Mejlby i Brorstrup sogn, og de får 5 børn. I alt har de 34 efterkommere, og der er i 2009 2 nye på vej.

Martine (Tine) har efterkommere.

Dagmar har efterkommere.

Hvis du har flere oplysninger om Bertel Langthjem end ovenstående, eller hvis du er efterkommer til Bertel Sørensen Langthjem i andre grene end ovenstående, er du velkommen til at kontakte Henrik Mejlby på mail-adressen

henrikmejlby@yahoo.com, så der kan udfærdiges en mere fyldig historie samt et større efterslægtstræ til Bertel Langthjem.

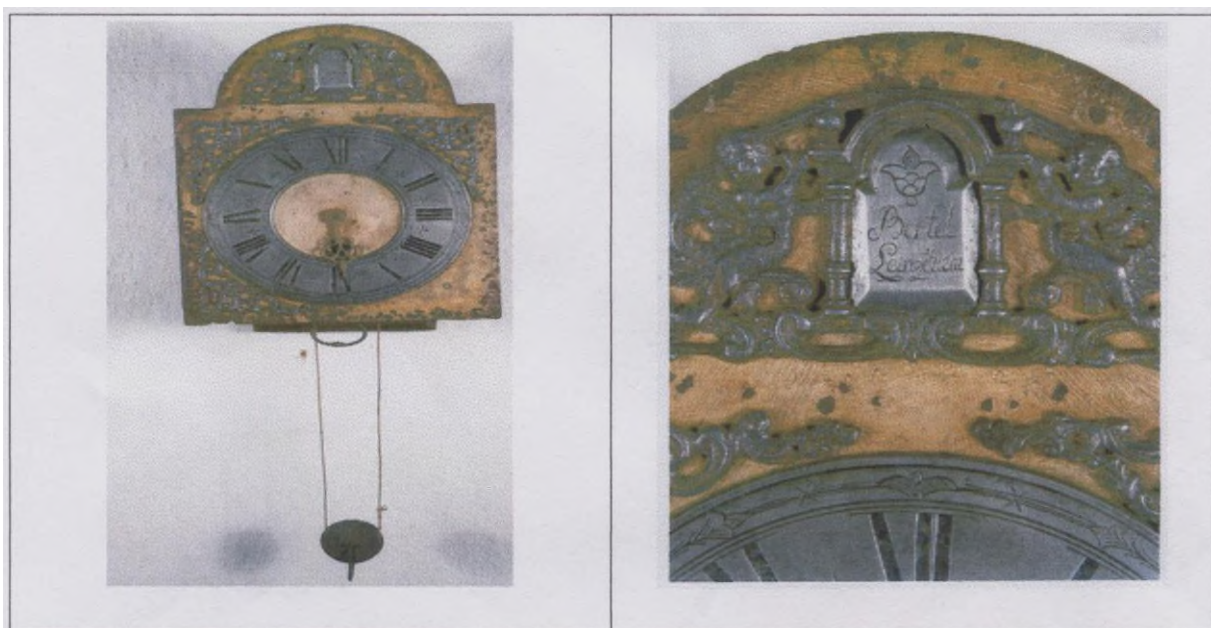
Tillæg E: Liste over ure af Bertel Sørensen Langthiem og far Fra 2008 Afskrift fra Vendsyssel Årbog 1962

Følgende liste viser, hvilke ure af Bertel Langthjem, som endnu fandtes i 1962, og med billede af dem, hvor det findes.

Listen er inddelt i vægure, standure og kunsture.

Vægure

Et andet af hans urværker findes den dag i dag på Vendsyssel Historiske Museum i Hjørring, hvortil det er skænket i 1907 af Christian Degn fra Jerslev. Det drejer sig om et vægur:

Ur med værkenummer 16:

Dette ur findes i Den Gamle By i Århus. Uret er 33 cm højt.

Standure

Ur med værknnummer 16:

Ur med 8-dages værk. Uret var i 1962 hos gårdejer Chr. i Hjulskov i Øster Hjulskov ved Jerslev.

Ur med værknnummer 20:

Dette ure fandtes i 1962 stadigvæk i omegnen af Jerslev, da uret stod i forhallen på Alderdomshjemmet i Øster Brønderslev. Dette ur har årstallet 1793 på klokkusets dør, hvilket passer meget godt med urets nummer i rækken:

Ur med værknnummer 21:

Dette ur er næsten magen til ur 20 og var i 1962 hos gårdejer Ankjær Kræmmergaard i Hellum.

Ur med værknnummer 32:

Et standur, som i 1962 var på Vestergaard i Hvilshøj i Øster Brønderslev sogn.

Ur med værknnummer 34:

Et standur, som i 1962 stod hos værkfører Lenskjold i Brønderslev. Det havde stået på en gård i Hellevad, som var brændt. Uret var så købt af en blikkenslager i Flauenskjold, som solgte det videre til Lenskjolds far, der var stationsmester.

Ur med værknnummer 35:

Et standur, som var hos købmand Wehrmann i Lønstrup.

Ur med værknnummer 42:

Et velbevaret 8-dages standur, hvorpå der har stået 1831 (så kassen er nyere end uret). Uret var hos gårdejer Ingemann Andersen i Sønderlund i Ulsted, der havde arvet uret efter sin far, sognefoged A. Chr. Andersen i Voerså,

Ur med værkenummer 45:

Et standur i smukt, velbevaret kasse hos fru Karen Strangen, der boede i Tersløsegaard ved Sorø. Hun havde arvet uret efter sin mor, der var datter af proprietær J. K. Winde i Gl. Burholt. Det var oprindeligt anskaffet af Windes bedstefar Henrik Winde, der ejede Burholt til sin død i 1817.

Ur med værkenummer 46:

Standur fra ca. år 1800. Uret blev købt af gårdejer Christen Christensen på Vestergaard i Aalstrup i Jerslev sogn. Derfra kom det til Stubdrupgaard i Øster Brønderslev, og derfra til Svanholmsminde i Skibsted. I 1932 kom det til Kjærsgaard i Hellevad, hvorefter det forsvandt.

Ur med værkenummer 93:

Dette ur har stået på herregården Restrup i Himmerland. Godsejeren skænkede dog uret i bryllupsgave til et ægtepar, hvis sønnesøn Lars Larsen på Ejersted i Saltum havde uret i 1932.

Ur med værkenummer 95:

Et standur med 8-dages værk og velbevaret kasse. Uret var først på Klausholm, hvorfra det kom til Ravnstrup Møllegård. Da det kom på auktion i 1890, blev uret købt til søndergård i Trøgdrup i Hellevad sogn (som er nabogård til Klausholm).

Ur med værkenummer 105:

Et af de første ure med Empirestil. Har i alle generationer tilhørt den samme familie og var i 1962 hos gårdejer Knud Nørgaard Jensen i Øster Brønderslev.

Ur med værkenummer 127:

Uret var i 1932 hos sognefoged Ths. Larsen i Dybvad.

Ur med værkenummer 128:

En standur med 8-dages værk. Uret stod oprindeligt på gården Mosbak i Øster Brønderslev. Det kom derefter til Albæk og derfra til Understed, og igen derfra til Elsnab, hvorfra det gik i arv til søn og sønnesøn. I 1962 var uret derfor ejet af gårdejer Jens Toft Bastholm i Elsnab.

Ur med værkenummer 129:

Uret minder om 128 og er hos Peter Jensen Abildgaard i Jerslev.

Ur med værkenummer 133:

Uret stod midt i 1800-tallet på Hedegaard i Tårs, hvor manden en nat myrdede sin hustru i alkoven. Uret blev flyttet mange gange og til tider kasseret og lagt på loftet. Uret blev til sidst restaureret og var i 1962 hos Jørgen Ledets enke, Ingrid Ledet i Løkken.

Ur med værkenummer 145:

Døgnværksur i velbevaret kasse, som i 1962 var hos gårdejer Valdemar Tveden i Øster Tveden ved Sterup i Jerslev sogn.

Ur med værksnummer 152:

Urværk uden oprindelig kasse. Uret blev fundet blandt noget ragelse på et loft i Stenum af en murer fra Brønderslev. Uret blev sat i stand og ejedes i 1932 af murens søn, Valdemar Pedersen, som var fodermester på Østergaard i Emb.

Ur med værksnummer 153:

Uret var i 1962 hos købmand J. Chr. Jensen i Haverslev.

Ur med værksnummer 155:

Urværk uden kasse hos Poul Nielsen i Rakkeby. Det er denne familie, som i 1962 kunne huske og derved genfortæller, hvordan Bertel Langthjem tænkte.

Ur med værksnummer 158:

Standur i smuk klokhus, som ejedes af gårdejer P. Thomsen i Oddingen ved Hæstrup.

Ur med værksnummer 160:

Standur hos repræsentant Vilh. Elbæk i Brønderslev.

Ur med værksnummer 164:

Standur med 8-dages værk og fint graveret messingskive. Uret har siden 1830 stået på Pilegaards Mølle i Hellum sogn.

Ur med værksnummer 170:

Ur magen til 164. Dette er det sidste ur, som Søren Langthjem lavede færdigt, før han døde i 1832. Uret blev købt af gårdejer Christen Jensen i Træholt i Jerslev by. I 1930'erne stod uret hos gårdejer Valdemar Jacobsen på Teglgården i Klæstrup.

Foruden disse kendte ure siges det, at der findes andre

ure: - Et hos gårdejer Chr. Madsen i Langthjem

- Et hos gårdejer Carl Christensen i Brøndt i Kibsdal, Hellum sogn

- Et unummeret døgnværk, som tilhørte Johanne Jensen i Jerslev

- Et døgnværk, som tilhørte gårdejer Søren Chr. Sørensen i Store Melvad i Dronninglund

sogn, for derefter at tilhører Ole Jensen i Rønhalt i Ulsted sogn.

Kunsture

Bertel Langthjem lavede 3 kunsture, dvs. ure, der var udsmykket på en helt anden måde end de standardure, han som regel lavede på bestilling af andre. Det var meningen med de 3 kunsture, at de skulle være "arv" til børnene, dvs. der var et ur til hver af sønnerne Jens og Søren, og der var et ur til plejedatteren. Plejedatterens ur forsvandt med hende, men sønnerne ure var endnu kendte i 1962.

Det ur, som fulgte med Søren, blev hos ham, indtil han døde i 1871. Da Søren 4 overlevende børn skulle arve det, kunne de ikke blive enige om, hvem der skulle arve uret, og det blev derfor besluttet at sælge uret på auktion. Det blev da købt for 85 rigsdaler af

Jørgen Knudsen i Hjulskov. Det kostbare arvestykke var dengang uden kasse og blev smidt i en tørvekurv, for at køberen kunne bringe det hjem. Uret kom siden med Jørgens søn til Understed, derfra med dennes søn til Lendum og endeligt i 1950'erne med dennes søn til Århus. Uret tilhører altså stadigvæk Jørgen Knudsens efterkommere og er derved i privat eje på Århus-kanten:

Det andet kunstur kom med sønnen Jens. Dennes søns datter i Jerslev havde stadigvæk uret i 1962:

Liste over ure:
Bertel Langthjem

og hans far Søren Jensen

har lavet

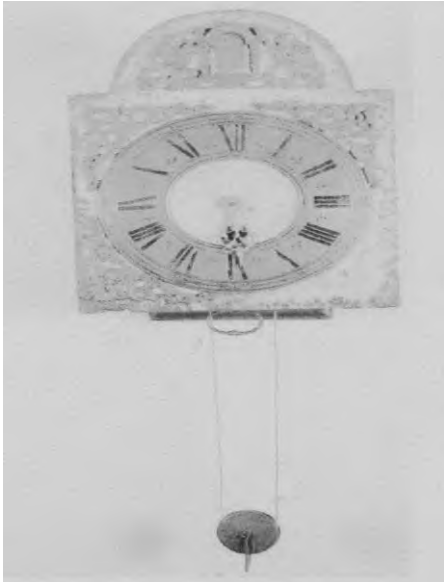
Boelstedet "Langthjem"

Vægture

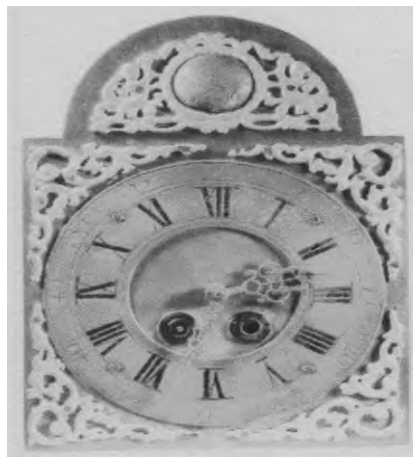
Et af hans urværker findes den dag i dag på Vendsyssel Historiske Museum i Hjørring, hvortil det er skænket i 1907 af Christian Degn fra Jerslev.

Det drejer sig om et vægtur. Øverst i uret er indsat en lille plade, hvori "Bertel Langthiem" er indsat som identifikationsmærke. Værknummeret på dette ur kendes ikke.

Ur med værknnummer 108

Dette ur findes i Den Gamle By i Århus. Uret er 33 cm højt.

Standure

Ur med værknnummer 16:

Ur med B-dages værk. Uret var i 1962 hos gårdejer Chr. Hjulskov i Øster Hjulskov ved Jerslev.

Ur med værknnummer 20:

Dette ur tilhørte oprindeligt en muremester ved navn N. J. Nielsen. Det fandtes i 1962 stadigvæk i omegnen af Jerslev, da uret stod i forhallen på Alderdomshjemmet i Øster

Brønderslev. Dette ur har årstallet 1793 på klokkusets dør, hvilket passer meget godt med urets nummer i rækken:

Ur med værkenummer 21:

Dette ur er næsten magen til ur 20 og var i 1962 hos gårdejer Ankjær Kræmmergaard i Hellum.

Ur med værkenummer 32:

Et standur, som i 1962 var på Vestergaard i Hvilshøj i øster Brønderslev sogn.

Ur med værkenummer 34:

Et standur, som i 1962 stod hos værkfører Lenskjold i Brønderslev. Det havde stået på en gård i Hellevad, som var brændt. Uret var så købt af en blikkenslager i Flauenskjold, som solgte det videre til Lenskjolds far, der var stationsmester i Vester Hjermitslev. Det vides ikke, hvor dette ur er henne i dag.

Ur med værkenummer 35:

Et standur, som var hos købmand Wehrmann i Lønstrup i 1962. Det vides ikke, hvor dette ur er henne i dag.

Ur med værkenummer 42:

Et velbevaret 8-dages standur, hvorpå der har stået 1831 (så kassen er nyere end uret). Uret var hos gårdejer Ingemann Andersen i Sønderlund i Ulsted, der havde arvet uret efter sin far, sognefoged A. Chr. Andersen i Voerså,

Ur med værkenummer 45:

Et standur i smukt, velbevaret kasse, som i 1962 var hos fru Karen Strangen, der boede på Tersløsegaard ved Sorø i en fribolig. Hun havde arvet uret efter sin mor, der var datter af proprietær J. K. Winde i Gl. Burholt. Det var oprindeligt anskaffet af Windes bedstefar Henrik Winde, der ejede Burholt til sin død i 1817. Uret forsvandt igen fra Tersløsegaard sammen med Karen Strangen, og det vides altså ikke, hvor uret er henne i dag.

Ur med værkenummer 46:

Standur fra ca. år 1800. Uret blev købt af gårdejer Christen Christensen på Vestergaard i Aalstrup i Jerslev sogn. Derfra kom det til Stubdrupgaard i Øster Brønderslev, og derfra til

Svanholmsminde i Skibsted. I 1932 kom det til Kjærsgaard i Hellevad, hvorefter det forsvandt. Uret blev ikke genfundet ved udarbejdelsen af listen i 1962.

Ur med værkenummer 93:

Dette ur har stået på herregården Restrup i Himmerland. Godsejeren skænkede dog uret i bryllupsgave til et ægtepar, hvis sønnesøn Lars Larsen på Ejersted i Saltum havde uret i 1932.

Ur med værkenummer 95:

Et standur med 8-dages værk og velbevaret kasse. Uret var først på Klausholm, hvorfra det kom til Ravnstrup Møllegård. Da det kom på auktion i 1890, blev uret købt til Søndergård i Trøgdrup i Hellevad sogn (som er nabogård til Klausholm), hvor det stod i 1962 hos gårdejer Mogens Johansen.

Ur med værkenummer 105:

Et af de første ure med Empirestil. Har i alle generationer tilhørt den samme familie og var i 1962 hos gårdejer Knud Nørgaard Jensen i Øster Brønderslev"

Ur med værkenummer 127:

Uret var i 1932 hos sognefoged Ths. Larsen i Dybvad.

Ur med værkenummer 128:

En standur med B-dages værk. Uret stod oprindeligt på gården Mosbak i Øster Brønderslev. Det kom derefter til Albæk og derfra til Understed, og igen derfra til Elsnab ved Ulsted, hvorfra det gik i arv til søn og sønnesøn. I 1962 var uret derfor ejet af gårdejer Jens Toft Bastholm i Elsnab. Uret er gået videre i arv i familien, og uret findes altså stadigvæk i 2009 i denne families eje nord for Limfjorden.

Ur med værkenummer 129:

Uret minder om 12B og var i 1962 hos Peter Jensen Abildgaard i Jerslev.

Ur med værkenummer 133:

Uret stod midt i 1800-tallet på Hedegaard i Tårs, hvor manden en nat myrdede sin hustru i alkoven. Uret blev flyttet mange gange og til tider kasseret og lagt på loftet. I 1930 kom uret i familien Ledets eje, og så blev det restaureret. Uret var derefter i Vesterhuset i Tårs. Derfra kom det i 1962 til Løkken og var hos journalisten Jørgen Ledet og dennes kone Ingrid Ledet. Uret var da omgivet af billeder af H.C. Andersen, Thorvaldsen, Grundtvig og Stauning, en barselspotte og en barselsbakke, så uret var i tilpas omgivelser. Da Jørgen og Ingrid gik bort, kom uret videre i arv i familien. Uret er altså stadigvæk i privat eje og står i 2009 i Nordsjælland og har tilhørt den samme familie i de sidste 80 år;

Ur med værksnummer 145:

Døgnværksur i velbevaret kasse. Dette ur blev købt til gården Øster Tveden. Da listen i 1962 blev lavet, var uret stadigvæk på gården hos gårdejer Valdemar Tveden ved Sterup i Jerslev sogn. Ur 145 gik for 20 år siden videre i arv. Det var da åremalet efter de mange år; hvor det havde stået i folkestuen på Øster Tveden. Det blev derfor restaureret af en maler, som var tilknyttet Koldinghus, og som forsøgte at genskabe de originale farver. Uret er således stadigvæk i 2009 i samme families eje i det sydøstlige Jylland, som således har ejet uret igennem alle de 200 år; som uret har eksisteret.

Ur med værksnummer 152:

Urværk uden oprindelig kasse. Uret blev fundet blandt noget ragelse på et loft i Stenum af en murer fra Brønderslev. Uret blev sat i stand og ejedes i 1932 af murens søn, Valdemar Pedersen, som var fodermester på Østergaard i Emb.

Ur med værksnummer 153:

Uret var i 1962 hos købmand J. Chr. Jensen i Haverslev.

Ur med værksnummer 155:

Urværk uden kasse hos Poul Nielsen i Rakkeby. Det er denne familie, som i 1962 kunne huske og derved genfortæller, hvordan Bertel Langthjem tænkte om det at lave ure og blive husket for det.

Ur med værksnummer 158:

Standur i smuk klokhus, som ejedes af gårdejer P. Thomsen i Oddingen ved Hæstrup.

Ur med værknnummer 160:

Standur hos repræsentant Vilh. Elbæk i Brønderslev.

Ur med værknnummer 164:

Standur med 8-dages værk og fint graveret messingskive. Uret har siden 1830 stået på Pilegaards Mølle i Hellum sogn, hvor det stod i 1962 hos gårdejer Carl Fogtmann Christensen.

Ur med værknnummer 170:

Ur magen til 164. Dette er det sidste ur, som Søren Langthjem lavede færdigt, før han døde i 1832. Uret har smukke træudskæringer men var i 1962 sortlakeret, hvilket ikke kan have været oprindeligt. Uret blev købt af gårdejer Christen Jensen i Træholt i Jerslev by. I 1930'erne stod uret hos gårdejer Valdemar Jacobsen på Teglgården i Klæstrup.

Foruden disse kendte ure siges det, at der fandtes andre ure i

1962: - Et hos gårdejer Chr. Madsen i Langtved i Hellum sogn

- Et hos gårdejer Carl Christensen i Brøndt i Kibsdal, Hellum sogn

- Et unummeret døgnværk, som tilhørte Johanne Jensen i Jerslev (var ikke nummeret men bar årstallet 1808)

- Et døgnværk, som tilhørte gårdejer Søren Chr. Sørensen i Store Melvad i Dronninglund sogn, for derefter at tilhører Ole Jensen i Rønholt i Ulsted sogn.

Kunsture

Bertel Langthiem lavede 3 kunsture, dvs. ure, der var udsmykket på en helt anden måde end de standardure, han som regel lavede på bestilling af andre. Det var meningen med de 3 kunsture, at de skulle være "arv" til børnene, dvs. der var et ur til hver af sønnerne Jens og Søren, og der var et ur til plejedatteren. Plejedatterens ur forsvandt med hende, men sønnerne ure var endnu kendte i 1962.

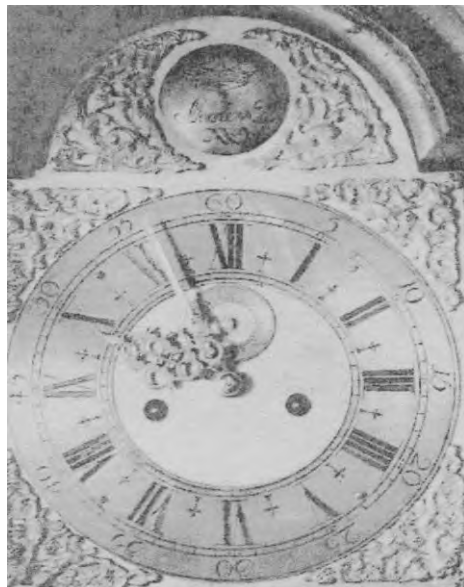
Det ur, som fulgte med Søren, blev hos ham, indtil han døde i 1871. Da Sørens fire overlevende børn skulle arve det, kunne de ikke blive enige om, hvem der skulle arve uret, og det blev derfor besluttet at sælge uret på auktion. Det blev da købt for 82 rigsdaler af Jørgen Knudsen i Hjulskov. Det kostbare arvestykke var dengang uden kasse og blev smidt i en tørvekurv, for at køberen kunne bringe det hjem. Uret kom siden med Jørgens søn til Understed, derfra med dennes søn til Lendum og endeligt i 1950'erne med dennes søn til Århus. Uret tilhører altså stadigvæk Jørgen Knudsens efterkommere og er derved i privat eje på Århus-kanten i en familie, der har haft det gennem 140 år:

Ure lavet af Bertel Langthjems far Søren Jensen

Der kendes flere ure, som det menes er lavet af Søren Jensen, selvom han ikke decideret påsatte en navneplade til "branding" på urene i lighed med sønnen Bertel Langthjem . Nedenstående viser de to:

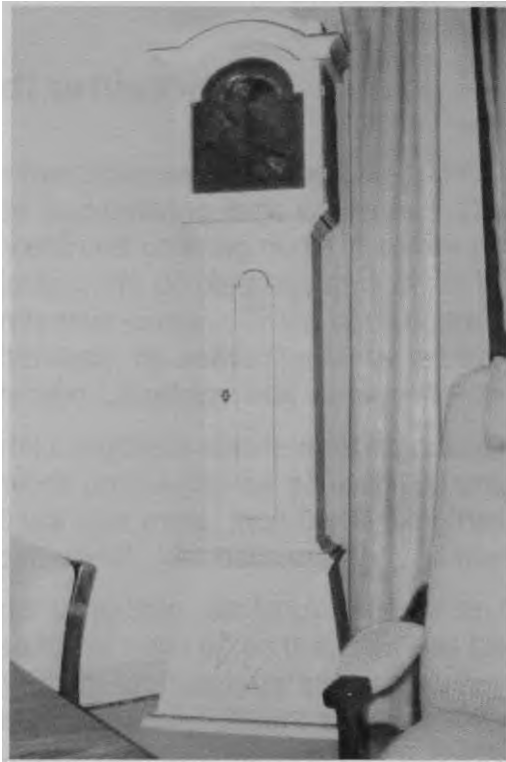

Dette ur har på navnepladen følgende tekst "S. J. Jerslev". Uret fandtes i 1962 på Asaagaard ved Asaa. Herunder det andet ur, som tilskrives Søren Jensen:

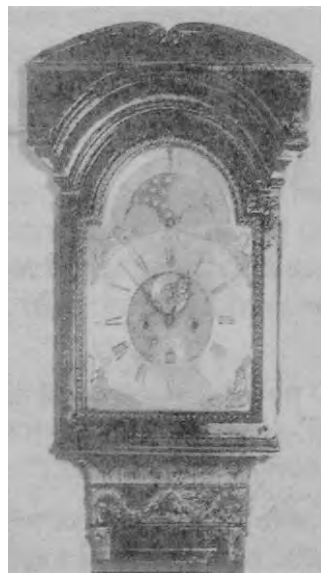

Litteraturliste

Jens Ingvordsen: Urmagere i Danmark før år 1900. Bind I. Den Gamle Bys Skriftrække, bind VII.

Det andet kunstur kom med sønnen Jens. Dennes søns datter i Jerslev havde stadigvæk uret i 1962:

P. Christensen: Urmagere og tusindkunstnere i Vendsyssel ca. 1750-1850. A/S Express-trykkeriet i Hjørring, 1962

Vendsysselske Aarbøger 1962, side 85 til 97

Lidt urhistorie

Der blev lavet ure i Danmark før år 1700, men den første egentlige produktion begyndte at finde sted omkring dette tidspunkt. I 1700- og 1800-tallet var fabrikation af ure koncentreret omkring nogle få centre rundt omkring i Danmark, men de fleste var naturligvis fra de berømte værksteder på Bornholm, hvorfor de fleste mennesker kender til Bornholmer-urene. Der var også andre grupper af urmagere i bl.a. København og Kerteminde, og nordenfjords var det berømteste af værkstederne det i Jerslev, som Bertel Sørensen Langthjem nok var den største eksponent for.

Bertel Langthjem lavede mest standure men også et mindre antal vægure, og den samlede produktion var på over 200 ure. Der var også mange andre urmagere, der lavede 200 ure eller mere, men Bertel Langthjems produktion var alligevel særdeles imponerende, idet hans ure hørte til blandt de mest komplicerede af slagsen.

Bertel Langthjem var langt forud for sin tid på den måde, at han "brand lede" sig selv ved at sætte sit navn på de ure, som han lavede, så man for evigt kunne genkende et Bertel Langthjem-ur. Desværre havde hans far Søren Jensen ikke samme talent for branding, og hans ure er derfor mindre eller slet ikke genkendelige hvad angår; hvem der er mesteren for uret.

Bertel Langthjem var en multi-kunstner, og som en af de få urmagere på sin tid lavede han også selv det meste af snedker-arbejdet med at lave kasser til urene foruden at male eller direkte udsmykke kasserne.

Der var også en anden årsag til, at Bertel Langthjem var "anderledes" end de fleste andre urmagere på sin tid. På sine kunsture satte Bertel Langthjem nemlig et sæt skiver foroven, der viste månens faser. Det var absolut ganske specielt på daværende tidspunkt.

På kunsturene var der også fremvisning af den aktuelle dato, hvilket kan ses på det hvide kunstur (uret lavet til Søren Bertelsen) lige over 6-tallet i skiven.

De fleste urmagere på Bertel Langthjems tid havde urmageriet som en mindre bi-beskæftigelse, der kun gav lidt ekstra penge hjem ved siden af et husmandssted eller landbrug, men det må formodes, at Bertel Langthjem med sin store og "brandet" produktion har været i stand til at blive rimeligt formuende vha. af talentet for at producere fantastiske ure.

Af andre urmagere fra Jerslev sogn kan nævnes: Søren Christensen (1807- ?), Christian Peter Hansen (1869 - ?), Bertel Jensen (1834 - 1922), Jens Jensen (før 1893 - efter 1899), Niels Peter Ovesen (1847 - ?) samt Jens Rolighed Petersen (1785 - 1849).

Følgende liste viser, hvilke ure af Bertel Langthjem (eller Langthjem, som det blev skrevet på hans levetid), som endnu fandtes i 1962, og med billede af dem, hvor uret endnu findes. Efterfølgende vises de få ure, som det menes, som stammer fra Søren Jensens hånd,

Listen over Bertel Langthjems ure er inddelt i vægure, standure og kunsture. Den er baseret på listen fra 1962. Ved udarbejdelsen af denne liste i 1962 formodede man, at man fandt frem til ca. 50 O/o af de ure fra Bertel Langthjems hånd, der fandtes i 1962.

[5 Billeder](#)

Auktionen er slut

Opnået pris: 3.000,00

Katalognr.: 50

Beskrivelse: Louis Seize standur i kasse af malet fyr.

Louis Seize standur i kasse af malet fyr, Bertel Sørensen Langthjem. Øverst med tandsnit og udskæring, Kasse med kvartsøjler. Timekrans og plakette af tin, ornamenter af støbt bly. Sign. Bertel Langthjem Nr. 160. Etlods ur.

Bertel sørensen Langthjem, F. 1758, d. 1832. Overtog 1788 boelstedet Langthem ved Jerslev.

Kasse restaureret. Sjældent lokalt ur.

H. 200, B. 50cm.

Vurdering: 2.500,00

Billeder:

Oplysninger om auktionen:

Navn Design, kunst, antik. Ilbro 24-09-12

Dato Mandag, september 24, 2012

Sted Ilbro Byvej 109
Hjørring,

Købersalær Købersalær: Se www.aah-auktioner.dk

Auktion Notice Ilbro Byvej 109. 9800 Hjørring
Design, kunst, antik. Ilbro. Mandag den 24. september kl. 17.
Eftersyn søndag den 23. september kl. 13-17
samt på auktionsdagen fra kl. 15.

[View Full Auction Information](#)